

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pani mgr Anny ŻABIŃSKIEJ pod tytułem „POLITYKA ZABEZPIECZANIA STRATEGICZNYCH INTERESÓW PAŃSTWA POLSKIEGO W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI ŚRODKÓW UNIJNYCH W LATACH 2004-2019”

ss.296

UWAGI OGÓLNE

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska Pani mgr Anny ŻABIŃSKIEJ pt. „*Polityka zabezpieczenia strategicznych interesów państwa polskiego w zakresie dystrybucji środków unijnych w latach 2004-2019*” została opracowana pod naukowym kierownictwem Pana dr hab. inż. Piotra KWIATKIEWICZA prof. UAM. Promotor pomocniczy dr Adam Ilciów. Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa ekonomicznego Polski w obszarze finansowym, jak również krajowej polityki w zakresie dystrybucji środków pozyskanych z Unii Europejskiej stanowią kluczowy element polityki państwa polskiego która decyduje o samodzielności ekonomicznej kraju oraz jego międzynarodowej pozycji. Autorka podejmuje się próby ustalenia głównych kierunków polityki gospodarczej Polski, konceptualizacji priorytetowych działań na rzecz objęcia ochroną prawną środków budżetowych pochodzących z UE, a także identyfikacji realizowanych celów. Istotny wydaje się również problem dotyczący zmian zachodzących w realizacji zadań polityki zabezpieczania strategicznych interesów państwa polskiego w zakresie dystrybucji środków unijnych w latach 2004 - 2019. Szczególnie istotne wydają się tutaj odpowiednie regulacje prawne które zabezpieczają przed niewłaściwym ich wykorzystaniem. Prowadzone od wielu lat rozwiązania systemowe stosowane przez państwa członkowskie UE w zakresie zabezpieczania procedur dystrybucji środków wydają się niewystarczające. Istnieje konieczność implementacji reform oraz stosowania coraz doskonalszych, zmodernizowanych rozwiązań systemowych i prawnych które stanowią będą odpowiedź na wyzwania ze strony coraz bardziej nowatorskich metod sprawców wyłudzeń, którzy doskonale poznając procedury przyznawania dopłat dostosowują je do swojego *modus operandi*. Przystąpienie do Unii Europejskiej wymagało przebudowania systemu prawnego i instytucjonalnego w taki sposób, aby odpowiadały one rosnącym potrzebom obsługi licznych beneficjentów: zarówno osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw, jak i gmin i jednostek budżetowych samorządu terytorialnego. W związku z powyższym priorytetowo potraktowano dostosowywanie aktów prawnych z uwagi na nieprzydatność tych, które nie odpowiadały nowej rzeczywistości prawnomiędzynarodowej. Podejmowany temat ma znaczenie praktyczne, ponieważ dokonuje analizy dotyczącej zarówno procesu przyznania

dotacji, jak i wszelkiego rodzaju nieprawidłowości i przestępstw ich wyłudzenia na terenie całej Unii Europejskiej. Prezentowany temat ma z jednej strony znaczenie praktyczne, ponieważ dogłębnie bada zarówno proces przyznania dotacji, jak i wszelkiego rodzaju nieprawidłowości i przestępstw wyłudzenia dotacji na terenie całej Unii Europejskiej z drugiej strony stanowi przyczynę umożliwiającą wdrożenie właściwych procedur transparentnych dla wszystkich beneficjentów i instytucji. Ważnym elementem poruszonym z niniejszej dysertacji jest bezpieczeństwo finansowe w zakresie dystrybucji środków unijnych które stanowi jedną z integralnych części bezpieczeństwa narodowego. Zasadne wydaje się przedstawienie w pracy zintegrowanych struktur ponadresortowych i ogólnorządowych oraz aspektu koordynacji działań podejmowanych przez organy ścigania oraz instytucje państwowe. Głównym celem badań jest identyfikacja polityki państwa polskiego dotycząca ochrony jego interesów w obszarze dystrybucji środków unijnych, wpływu i analizy skuteczności podejmowanych działań dopełniona celami szczegółowymi. Zasadny wydaje się również pierwszy człon hipotezy badawczej która powinna być zdaniem twierdzącym przewidywanego wyniku badania, skonstruowanego w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie badawcze z drugiej strony badanie naukowe to proces któremu wyjaśnić możemy postawiony sobie problem badawczy. Proces ten służy głównie pozyskaniu nowej wiedzy, bądź dostarczeniu nowych informacji do już pozyskanego zbioru. Sformułowanie hipotezy badawczej to jedna z faz takiego przedsięwzięcia. W pracy przyjęto perspektywę instytucjonalizmu historycznego, w którym istotne miejsce zajmuje analiza procesów historycznych skupiająca się na roli instytucji politycznych. Instytucje te, oprócz funkcji mającej na celu prawidłowe działanie, pełnią również rolę jednoczącą - czyli umożliwiającą symbiozę poszczególnych elementów dwóch systemów, tj. politycznego i społecznego. W pracy skorzystano również z metody delfickiej należącej do grupy metod heurystycznych w których do podejmowania decyzji wykorzystuje się wiedzę, doświadczenie i opinie ekspertów z danej dziedziny. Metoda ta wykorzystywana jest przy określaniu prawdopodobieństwa lub prognozowanego czasu zajścia przyszłych zdarzeń oraz do wypracowania konsensusu eksperckiego.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów, w których dokonano przedstawienia w sposób problemowy zjawisk gospodarczych i politycznych jakie zachodzą w Polsce *versus* ze skalą zjawiska przestępczości ekonomicznej. Tak przedstawiona problematyka dopełnia najistotniejsze elementy związane z polityką rządu w zakresie wprowadzania rozwiązań systemowych i legislacyjnych w walce z wyłudzeniami i nieprawidłową dystrybucją środków unijnych.

OCENA MERYTORYCZNA PRACY

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów, w których poza teoretycznym przedstawieniem tematu starano się w sposób problemowy przedstawić zjawiska gospodarcze i polityczne jakie zachodzą w Polsce powiązane ze skalą występującego procederu przestępczości ekonomicznej. Podjęcie badań takiej problematyki wymagało korzystania z wiedzy metodologicznej polegającej na analizie orzecznictwa sądowego, danych statystycznych, sprawozdań i raportów, artykułów o charakterze naukowym i prawniczym oraz materiałów prasowych, a także opracowań, interpretacji i wszelkiego rodzaju uogólnień.

Pierwszy rozdział pt. *Polityka równych szans Unii Europejskiej* przedstawia istotę oraz zakres podstawowych zagadnień związanych z polityką budżetową Unii Europejskiej. Polityka ta stanowi bardzo ważną część polityki gospodarczej państw członkowskich. Winna prowadzić do dobrego ich funkcjonowania oraz wspierania dobrych rządów i zapewnienia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, instytucji, organów i jednostek organizacyjnych zintegrowanych w ramach UE. Szczególną uwagę zwrócono na aspekt historyczny i działania zmierzające do zniwelowania znacznych różnic pomiędzy poszczególnymi krajami, które zaowocowały wprowadzeniem szeregu aktów prawnych. Ponadto omówiono jednostkę statystyczną NUTS (*Classification of Territorial Units for Statistics*, nazywana także *Nomenclature of Territorial Units for Statistics*) która jest standardem geograficznym służącym do statystycznego podziału państw członkowskich Unii Europejskiej (ich terytoriów gospodarczych) na trzy poziomy regionalne o określonych klasach liczby ludności. Została ona ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla określonych statystyk (np. z zakresu rachunków regionalnych). Z uwagi na jej przydatność w zakresie przestrzennym wykorzystywanym do celów statystycznych, służy do wdrażania polityki regionalnej oraz analizy i monitorowania programów zarówno na terenie UE, jak i Polski. Rozdział pierwszy analizuje również budżet unijny: zarówno źródła przychodu, jak i wydatki dla całej Wspólnoty Europejskiej. Wskazano instytucje odpowiedzialne za wdrożenie funduszy Europejskich, jakimi są: instytucja zarządzająca, wdrażająca, płatnicza oraz odbiorca ostateczny a także podstawy prawne programów operacyjnych w latach 2004 – 2006 oraz 2014 – 2020. Zasadne wydają się również pytania badawcze w których Autorka poszukuje odpowiedzi na zakres polityki budżetowej w Unii Europejskiej, pełnione funkcje, źródła przychodów i wydatki całej Wspólnoty Europejskiej czy rolę instytucji zarządzającej, wdrażającej i płatniczej.

Przedstawiono definicję polityki spójności, polityki strukturalnej oraz regionalnej (s.24). W zakresie sposobu prowadzenia polityki wyróżniono dwa podstawowe podejścia tj. pasywne i

aktywne omawiając jednocześnie genezę polityki spójności, nierówności ekonomiczne pod postacią tzw. pakietu Delorsa obejmującego pięć priorytetowych celów tj. pomoc dla regionów zacofanych, restrukturyzację regionów przemysłowych, likwidację długotrwałego bezrobocia, wspieranie młodych na rynku pracy i modernizację rolnictwa (rozwój obszarów wiejskich i modernizacja produkcji). Rozdział ten koncentruje się na ukazaniu istoty konceptualizacji pojęciowej w której dokonano przeglądu i krytycznej analizy funkcjonujących w literaturze przedmiotu definicji. Recenzowany materiał stworzył podstawy do sformułowania wniosków odnoszących się do procesu uchwalania budżetu UE który jest skomplikowany i wieloetapowy. Zaprezentowany szeroki zakres pojęciowy z metodologicznego punktu widzenia, podjęte i przeprowadzone rozważania w pracy należy ocenić pozytywnie.

Drugi rozdział pt. *Obszary i zakres polityki wsparcia* koncentruje się na polityce państwa polskiego wobec wybranych sektorów wsparcia tj. rolnictwa i rybołówstwa, edukacji i badań naukowych, przemysłu i infrastruktury, energetyki i ochrony środowiska oraz polityki społecznej i transportowej. Autorka stawia tutaj szereg pytań badawczych oraz podejmuje polemikę w zakresie wsparcia polityki społecznej i transportowej oraz rozwiązań prawnych jakie wprowadziło państwo, aby zapewnić sprawną dystrybucję środków unijnych. Zasadne wydają się również próby uchwycenia istoty obszaru i zakresu polityki wsparcia ukazując ich skuteczność w osiąganiu zaplanowanych rezultatów, kryteriów oceny zasadności realizacji projektów.

Trzeci rozdział pt. *Polityka i obszar działania organów kontroli* poddaje analizie instytucje administracji rządowej, samorządowej, organach ścigania oraz kooperacji międzynarodowej niezbędnej do wymiany doświadczeń w walce z przestępstwami na szkodę finansową UE. Omówiono rolę Pełnomocnika Rządu, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych OLAF, Międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczenia Nieprawidłowości Finansowych na szkodę RP lub UE (GAFU), Departamentu Ochrony Interesów Finansowych UE (AFCOS) oraz działalność Grup Roboczych służących do wymiany doświadczeń i szkoleń.

Zasadne wydaje się stwierdzenie, że ujawnianie wszelkich nieprawidłowości w dystrybucji środków unijnych, w tym wyłudzeń, w ramach swoich ustawowych działań odpowiedzialne są zarówno instytucje dysponujące funduszami unijnymi, jak i Policja. Budżet państwa, w tym środki unijne, musi być szczególnie chroniony, ponieważ wykrycie takiego przestępstwa jak wyłudzenia dopłaty zależy w znacznym stopniu od aktywności wykrywczej organów ścigania. W dalszej części omówiono rolę ewaluacji, monitoringu, audytu i kontroli dokonywanych przez instytucje odpowiedzialne za dystrybucję środków unijnych, a także efekty pracy Policji i

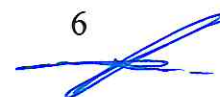

prokuratury na przestrzeni lat. Rozdział ten omawia i przedstawia również typy nieprawidłowości będących zarówno błędem, jak i celowym działaniem z naruszeniem prawa wraz z przykładami spraw, które zostały ujawnione w trakcie wieloletniej pracy. Zawarte są one w przedstawionych raportach i sprawozdaniach różnych instytucji oraz doniesieniach medialnych. W tej części rozprawy podjęto próbę odpowiedzi na stawiane pytania badawcze. Dokonano również analizy skali oszustw i wyłudzeń na szkodę finansową UE oraz zaprezentowano efekty pracy Policji i prokuratury na przestrzeni lat. Ostatni podrozdział przedstawia różnego rodzaju przykłady przestępstw występujących w różnych obszarach. W kolejnej części rozprawy przedstawiono studium przypadku różnych spraw oraz zakres współpracy organów ścigania z instytucjami dystrybuującymi środki unijne oraz uwypuklono rolę państwa i instytucji politycznych odpowiedzialnych za kształtowanie modelu przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej, która dotyka nie tylko sfery bezpieczeństwa i porządku publicznego, ale również bezpieczeństwa ekonomicznego państwa. Istotnym aspektem ochrony interesów finansowych UE jest stosowanie mechanizmów służących do zapobiegania nadużyciom finansowym i innym nieprawidłowościom oraz ich korygowania, tak aby zapewnić wykonanie budżetu zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami. W ramach zarządzania dzielonego Komisja może przyjąć następujące środki:

- środki zaradcze: przerwanie płatności (odroczenie terminu płatności o maksymalnie sześć miesięcy); zawieszenie wszystkich płatności okresowych na rzecz danego państwa członkowskiego lub ich części;

- środki naprawcze: jeśli dane państwo członkowskie nie podejmie niezbędnych środków, Komisja może postanowić o nałożeniu obowiązku dokonania korekty finansowej. Wydatki, które nie są zgodne z właściwymi przepisami, albo są przedmiotem nakazu odzyskania środków, albo podlegają potrąceniu z kolejnego wniosku o płatność. Dane dotyczące środków odzyskanych przez państwa członkowskie bezpośrednio od beneficjentów są jedynie częściowe i znajdują się w dokumencie roboczym służb Komisji pt. „Ocena statystyczna nieprawidłowości”. Natomiast te ukazujące i odnoszące się do rodzajów zarządzania innego niż zarządzanie dzielone (zwłaszcza wydatków bezpośrednich) dotyczą głównie nakazów odzyskania środków wydanych przez służby Komisji lub potrąceń z zadeklarowanych kosztów. Przyjęty i tak zaprezentowany proces badawczy wydaje się zasadny i prowadzi do odpowiedzi na stawiany główny cel badawczy jakim jest identyfikacja polityki państwa polskiego dotycząca ochrony jego interesów w obszarze dystrybucji środków unijnych, wpływu i analizy skuteczności podejmowanych działań.

Czwarty rozdział pt. *Skuteczność nadzoru państwa nad dystrybucją środków unijnych* przedstawia i analizuje na przykładach zasilenie finansowe obszarów rolnych i związane z nią działania nielegalne w zakresie wyłudzeń nienależnych kwot wsparcia. Prezentując możliwie najszersze spektrum spotykanych w praktyce sposobów działania sprawców wyłudzeń dotacji, uwzględniono tutaj nie tylko sprawy ujawnione, zgłoszone i rozpatrzone przez organy ścigania, ale również informacje podawane w literaturze i sprawozdaniach sporządzanych przez instytucje publiczne, zarówno polskie jak unijne. Analizowane przykłady oparte są na informacjach z jakimi Autorka dysertacji miała do czynienia w trakcie wykonywania czynności służbowych, ale także wynikały one z doniesień prasowych oraz akt spraw postępowań przygotowawczych. W obszarze rolnictwo i rybołówstwo przedstawione i analizowane przykłady nieprawidłowości dotyczyły produkcji rolnej która była niezgodna z najlepszą praktykowaną wiedzą i kulturą rolną. Nie zachowano należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby, materiał szkółkarski nie spełniał określonych wymagań oraz nie utrzymano minimalnej obsady drzew i krzewów. W obszarze edukacji i badań naukowych Autorka podjęła się analizy obszaru wsparcia projektów potwierdzających przeprowadzenie szkoleń, staży, kursów czy umów z mentorami. Kolejny analizowany obszar dotyczył przemysłu i infrastruktury. W składanych wnioskach o dofinansowanie podawane były nierzetelne i nieprawdziwe informacje, mające istotny wpływ na decyzje o przyznaniu dotacji unijnych, dotyczące między innymi struktury organizacyjnej i własnościowej spółek. W dokumentacji znacząco zawyżano także ceny środków trwałych, których zakup miał być dofinansowany w ramach dotacji. Przystępczy proceder kontynuowano na etapie rozliczenia uzyskanego dofinansowania. Sprawcy przedkładali nieprawdziwe dokumenty dotyczące poniesienia wydatków wyższych niż w rzeczywistości, w tym nierzetelne i poświadczające nieprawdę faktury VAT. W obszarze polityka społeczna podjęta analiza dotyczyła projektów miękkich w ramach których zorganizowano - szereg szkoleń, konferencji oraz napisano ekspertyzy dotyczące rynku w sektorze komunalnym czy zatrudniania cudzoziemców. Podczas realizacji szkoleń oraz konferencji i usług doradczych dochodziło do przedkładania dla instytucji płatniczej (PARP) dokumentacji poświadczającej nieprawdę. Przykładem mogą być przedstawione faktury zawyżające poniesione wydatki refundowane z projektu, deklaracje o przeprowadzaniu usług doradczych, które nigdy się nie odbyły czy ekspertyzy wykonane przez podmioty, które nie były ich autorami. Przedstawione przykłady wskazują, że Policja stara się rozpoznać i zwalczać zjawisko przestępczości związanej z wyłudzeniem środków pochodzących z dotacji unijnych a także podejmuje szereg prób ukarania sprawców podejmujących próby wyłudzeń.

Zwieńczenie dysertacji stanowi zakończenie, które ocenić należy pozytywnie. Podsumowany został tutaj proces badawczy zrealizowany w ramach przygotowanej rozprawy naukowej oraz uzyskane rezultaty. Autorka stwierdza, że w gospodarce wolnorynkowej jednym z głównych zadań każdego państwa jest sprawowanie ochrony nad bezpieczeństwem obywateli między innymi poprzez wprowadzanie rozwiązań instytucjonalnych przeciwdziałających rozwojowi przestępczości finansowej. Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej dotacje wzbudzały zainteresowanie społeczne i polityczne. Stanowiły one niezwykle istotny element strategiczny gospodarki umożliwiający rozwój podmiotów gospodarczych i inwestycji państwowych. Doktorantka stwierdza również, że jednym z celów niniejszej dysertacji było ukazanie rozwiązań systemowych i prawnych mających przeciwdziałać popełnianiu wyłudzeń i oszustw na szkodę Unii Europejskiej. Wiąże się to przede wszystkim ze wzrostem ilości przestępstw gospodarczych, których liczba znacznie wzrosła od czasu, gdy obywatele Polski uzyskali dostęp do środków pochodzących z dotacji unijnych tj. 4 maja 2004 roku. Wyłudzenie dopłat budzi szerokie zainteresowanie oszustów z uwagi na trudności z ujawnianiem tego typu przestępczości. W wyniku wyłudzeń z dotacji podmioty uczestniczące w tym procedurze działają destrukcyjnie na rynek gospodarczy, osłabiają jego mechanizmy oraz ograniczają legalnie prowadzone działalności gospodarcze. Metody działania sprawców wyłudzających dotacje unijne na przestrzeni lat zmieniają się, ale cel pozostaje zawsze taki sam - prowadzenie działalności w sposób markujący legalne przychody. Mechanizmy wykorzystywane przez sprawców wraz z rozwojem nowych technologii są coraz bardziej osobliwe i w związku z tym trudne do wykrycia, ponieważ legalne środki współwystępują tam wraz z nielegalnymi. Dodatkowo istnieją zorganizowane grupy przestępcze charakteryzujące się cechami, które utrudniają ich identyfikację i wykrycie popełnianych przez nich przestępstw. Do tych cech zalicza się m.in.: hermetyczność, planowanie działań, hierarchiczność, specjalizacja utrzymywania kontaktów biznesowych i politycznych poprzez korumpowanie urzędników. W przeprowadzonym procesie badawczym w niniejszej dysertacji zidentyfikowano politykę państwa odnośnie rozwiązań systemowych i prawnych związanych z wykrywaniem, zwalczaniem i zapobieganiem popełnianiu przestępstw na szkodę finansową UE. Przedstawiono również zadania operacyjne i śledcze organów ścigania - Policji, w tym CBŚP, CBA oraz KAS wyposażone w mechanizmy prawne w postaci ofensywnych metod pracy operacyjnej.

Skala oraz dynamika przestępstw gospodarczych na rynku polskim jest niezwykle trudna do określenia. Nie ulega wątpliwości, iż poważnym problemem, który wymaga podejmowania i badania jest efektywność działań organów ścigania, jak i instytucji

powołanych, których zadaniem jest ochrona interesów ekonomicznych i finansowych Polski powodująca wysokie straty dla budżetu państwa. Zauważalne jest również to, że grupy przestępcze o charakterze kryminalnym przenoszą swoją działalność na grunt przestępczości gospodarczej ponieważ dzięki temu zyski rosną, a zagrożenie karą jest znacznie niższe. Weryfikowane i dostępne oficjalne dane zarejestrowane w statystykach stanowią jedynie pewien procent, albowiem pełne rozmiary tego zjawiska nie są znane. Można jedynie przypuszczać, że liczba tych przestępstw jest wysoka a straty, jakie ponosi nasz kraj w wyniku działań sprawców są wielomiliardowe. Zasadne wydaje się stwierdzenie - wnioski *de lege ferenda* - dotyczące wypracowania wspólnych rozwiązań systemowych i legislacyjnych, które przyczynią się do skutecznych działań instytucji podatkowych i organów ścigania w zakresie zwalczania wyłudzeń na szkodę finansową UE. Autorka rozprawy jest przekonana, iż poprawa sytuacji jest uzależniona od podjęcia przez właściwe instytucje państwowe i unijne działań naprawczych i użycie wysokiej klasy systemów informatycznych.

Reasumując - na podstawie wyników badań przeprowadzonych i zaprezentowanych w rozprawie doktorskiej, należy uznać, że postawione cele osiągnięto. Badania jakie przeprowadzono na licznych przykładach dowiodły, że uwarunkowania prawno - organizacyjne państwa w zakresie wyłudzeń środków unijnych są niewystarczające a zakres działań instytucji i organizacji w tym zakresie wymaga modernizacji, uszczelnienia, nowych efektywnych form działania w wielu obszarach ich funkcjonowania. Doktorantka stwierdza również, że wytyczone cele, jak i problemy badawcze, mogą stać się obiektem polemiki oraz to, że ich wyniki nie dają pełnych odpowiedzi na wszystkie postawione pytania. Sposób prowadzenia narracji potwierdził dobrą znajomość podjętej problematyki, stanowiąc jednocześnie inspiracje do prowadzenia dalszych rozważań badawczych w tej materii. Podjęte przez Doktorantkę wysiłki badawcze przyniosły rezultat, który należy uznać za naukowo poprawny. Zasadniczy cel rozprawy został zrealizowany, a przedstawione koncepcje poszukiwań nowych rozwiązań należy ocenić pozytywnie.

W rozprawie dominuje poprawny język, co potwierdza fakt, że Doktorantka potrafi korzystać ze zgromadzonego materiału źródłowego oraz wyników przeprowadzonych badań w formie wymaganej dla prac naukowych. Zauważalne niedociągnięcia edytorskie nie wpływają na poziom prowadzonego logicznie procesu badawczego.

WNIOSEK KOŃCOWY

Podsumowując recenzję stwierdzam, że rozprawa doktorska **Pani mgr Anny ŻABIŃSKIEJ** pod tytułem „POLITYKA ZABEZPIECZANIA STRATEGICZNYCH INTERESÓW PAŃSTWA POLSKIEGO W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI ŚRODKÓW UNIJNYCH W LATACH 2004-2019” zasługuje na pozytywną ocenę. Zgodnie z określonymi w aktach prawnych wymaganiami, powinna stanowić oryginalne ujęcie problemu, a także wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną Doktorantki oraz umiejętność zastosowania warsztatu metodologicznego - narzędziowego. Uwzględniając powyższe uznać należy, że:

1. Wątpliwości nie wzbudza postawiony problem badawczy, który posiada charakter naukowy, jest ważny i aktualny.
2. Oryginalność i innowacyjność ujęcia tematu znajduje swój wyraz przede wszystkim w dokonanej korelacji zachodzących procesów w zakresie polityki zabezpieczenia strategicznych interesów państwa polskiego w zakresie dystrybucji środków unijnych w latach 2004-2019.
3. Praca stanowi oryginalny i nowatorski utwór naukowy, w którym potwierdzona została ogólna wiedza teoretyczna Doktorantki.
4. Autorka posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia badań naukowych, co przejawia się we właściwym doborze metod badawczych oraz poprawnym ich wykorzystaniu.

Wobec faktu, że recenzowana praca spełnia wymogi dla prac doktorskich określone ustawowo, wnoszę o dopuszczenie Pani mgr Anny ŻABIŃSKIEJ do kontynuowania procedury zmierzającej do nadania stopnia naukowego doktora.

Niniejszym stawiam wniosek o dopuszczenie Pani mgr Anny ŻABIŃSKIEJ do kolejnych etapów postępowania o nadanie stopnia doktora.

.....
prof. dr hab. Bogusław Jagusiak